

Berekening inkomensongelijkheid

Een belangrijke notie is die van gelijkheid. We vinden gelijkheid een belangrijke waarde. Dit wil niet zeggen dat we ongelijkheid niet accepteren maar het betekent wel dat we ongelijkheid in principe alleen accepteren als het andere dingen brengt die we goed vinden.

Zo vinden we het acceptabel dat het marktmechanisme leidt tot inkomensongelijkheid omdat het ook leidt tot een grotere welvaart. Zou iedereen hetzelfde inkomen krijgen dan zou dat een belangrijke incentive tot het willen presteren weghalen.

Omdat gelijkheid waardevol is willen we het kunnen meten. De Lorenz-curve is een manier om de ongelijkheid van verschillende systemen (of landen) met elkaar te vergelijken. Een andere manier is het meten van de verhouding van de hoogste en de laagste inkomens. Dit kun je doen door het gemiddelde inkomen te berekenen in het hoogste en het laagste deciel en die op elkaar te delen.

Als deze verhouding kleiner wordt is de verdeling van inkomens gelijkjer geworden.

Voorbeeld:

Het gemiddelde bruto inkomen in het laagste deciel (tiende deel van de onderzochte groep) is € 12.500,-. Het gemiddeld bruto inkomen in het hoogste deciel is € 98.700,-

In het laagste deciel bedraagt de gemiddelde belastingdruk 15% terwijl in het hoogste deciel de gemiddelde druk 45% is.

Bereken de inkomensongelijkheid van de bruto en van de netto inkomens.

De ongelijkheid van de bruto inkomens bedraagt: $\frac{98.700}{12.500} = 7,9$

De netto inkomens in het laagste deciel bedragen: $0,85 \times 12.500 = 10.625,-$

De netto inkomens in het hoogste deciel bedragen: $0,55 \times 98.700 = 54.285,-$

De ongelijkheid van de netto inkomens bedraagt: $\frac{54.285}{10.625} = 5,1$

Uit deze getallen blijkt dat er nivellering heeft plaatsgevonden. Dit is veroorzaakt door de progressie in het belastingstelsel. Deze progressie uit zich in het feit dat de gemiddelde belastingdruk oploopt als het inkomen toeneemt.

Ons belastingstelsel met zijn oplopende schijven is ook progressief. De gemiddelde druk loopt op omdat de hogere schijven een hoger marginaal tarief kennen. Een marginaal tarief dat hoger is dan het gemiddeld tarief zorgt voor een stijging van het gemiddeld tarief als het inkomen toeneemt.